

Moses Mendelssohn

Gesammelte Schriften

Moses Mendelssohn

Gesammelte Schriften

Jubiläumsausgabe

Begonnen von
I. Elbogen, J. Guttmann, E. Mittwoch
Fortgesetzt von
A. Altmann
E. J. Engel

In Gemeinschaft mit
F. Bamberger, H. Borodianski (Bar-Dayan)
S. Rawidowicz, B. Strauss, L. Strauss,
W. Weinberg

Band 18

Friedrich Frommann Verlag · Günther Holzboog

Moses Mendelssohn

Hebräische Schriften

II,4–5

Der Pentateuch

Bearbeitet von Werner Weinberg

Friedrich Frommann Verlag · Günther Holzboog

DIESE AUSGABE DER GESAMMELTEN SCHRIFTEN VON
MOSES MENDELSSOHN WURDE AUS ANLASS DER ZWEI-
HUNDERTSTEN WIEDERKEHR SEINES GEBURTSTAGES
IM JAHRE 1929 VON DER AKADEMIE FÜR DIE WISSEN-
SCHAFT DES JUDENTUMS UND DER GESELLSCHAFT ZUR
FÖRDERUNG DER WISSENSCHAFT DES JUDENTUMS IN
GEMEINSCHAFT MIT EINEM EHRENAUSSCHUSS UND
MIT UNTERSTÜTZUNG DES HAUSES MENDELSSOHN &
CO. BEGONNEN UND WIRD VOM FRIEDRICH FROMMANN
VERLAG (GÜNTHER HOLZBOOG) FORTGEFÜHRT.

CIP-Titelaufnahme der Deutschen Bibliothek

Mendelssohn, Moses:

Gesammelte Schriften / Moses Mendelssohn.

Begonnen von I. Elbogen ... Fortgesetzt von Alexander Altmann

in Gemeinschaft mit F. Bamberger ... – Jub.-Ausg. –

Stuttgart-Bad Cannstatt : frommann-holzboog.

ISBN 3-7728-0318-0

NE : Mendelssohn, Moses : [Sammlung]

Jub.-Ausg.

Bd. 18. Hebräische Schriften. – 2,4/5. Bearb. von Werner Weinberg. – 1990

ISBN 3-7728-1027-6

NE : Weinberg, Werner [Bearb.]

© Friedrich Frommann Verlag · Günther Holzboog
Stuttgart-Bad Cannstatt 1990

Das vierte und fünfte Buch Moses

תרגום אשכנזי

במדבר ג

(כה) ומשמרת בני-גרשון
באהל מועד המשכן והאהל
מכסוהו ומסך פתח אהל
מועד : (כו) וקרעי החצר
ואת-מסך פתח החצר אשר
על-המשכן ועל-המזבח
סביב ואת מיתריו לכל
עבודתו : ס (כו) ולקחת
משפחת העמרמי ומשפחת
היצהרי ומשפחת החכרני
ומשפחת העזיאלי אלה
הם משפחת הקהתי : (כח)
במספר פרזכר מפקד חדש
ומעדה

(כה) איהרי חוט ביא דעם
שטיטשעלטי וואר / דיא טעפפלי
דר וואהנונג אונד דעש צערטש :
דיא דעקו דעשווערן אונד דר
פארהאנג פֿר דעם איינגאנגי דעש
שטיטשעלערטש :
(כו) דיא אומרהאנגי דעש פֿאר
האפֿש / אונד דיא דעקי אס
איינגאנגי דעש פֿארהאפֿש / וער
דיא וואהנונג אונד דעו אלטאר
איינשלוסט : נעכשט אלל
שטריקן / דיא צו זיינס דינשטי
גהערן :
(כז) פֿאן קהת קאם דש עכרמישי /
יצהרשי / חברנשי אונד עזיארישי
גשרעכט : דיוש זינד דיא
קהתישן גשלעכטור :
(כח) אללש מעגרידי / פֿאן
איינס מאנאט אן אונד

תקן סופרים

באור

(כו) שיחירו / מלא דמלא כתיב בחיין יודין א
וזכותי את חיתיו / דמלא פקדיו (ל"ט ח) :
עבדיו / חסר וא"ו / (כז) העמרמי / בחקנת
כפרים ה"א עמ"ל / א"ת ומ"ש : ההכרני / חסר
וא"ו : העזיאלי / הע"ו בחקין לבד וז"ל חסוף חפני
דנשא חו"ו / וכמוהו לחכרני לעזיאלי (ר"ה א' כ"ז
כ"ג) / ח"ש / געיא נס בו"ו / ר"א : הקהתי
הק"ף בשאל לבד ג"ס וכן כלס / א"ת ומ"ש :
(כח) במספר / נכשעא / וכן אלא נחוש ח"ש
שמרי

קהת לדרוס ומררי לצפון המשכן ולפני
המשכמה אהרן וכניו : (כה) ומשמרת
בני גרשון / אף כונת הפרשה הזאת
להודיע סדר עבודתם כי המזין בזה ה' מן
חדש בעבור פדיון הכבוד / אבל מפני
שהזכיר שלשת בתי האבות ומחייט מודיע
ג' משמרת כל אחד ע"ד כלל / ולהלן
(ד' א') מכנין השני זיכר עבודתם ומשאם
ע"ד פרט : המשכן / הם היריעות
התחנות הנראות במשכן / והאהל /
מבטחו / כנללים בו מכסה גורות אליו ומכסה התשש וכלוה מפורש להלן בכתוב :
ובסך פתח אהל מועד / הוא הולך במזרח המקדש שלא ה' ס-קדש : (כו) וגר
מסך פתח החצר אשר על המשכן ועל המזבח / כי רשאו אשר על המשכן שהוא
בעתים החצר / ועל המזבח שהוא חוץ למשכן * (ראב"ע) / וכפ' נשא (ד' כ"ה) פירש"ו ו"ל
כלומר הקלעים והמסך של חצר הסוכים ומניחם על המשכן ועל מונח הכשת מכיב"ל :
ואת מיתריו / של משכן והאהל ולא של חצר * (רש"י) / ואין בזה סתירה לפירושו כפ' נשא
על פסוק ועמודי החצר וגו' ויתדות ומיתריהם (להלן ד' ל"ב) / שפ"י שם שהייתדות
ומיתרי הקלעים במשא בני גרשון היה פי"ש וכן פי"א ולא של חצר / לפי שכלן דבר הכתוב
בכני היחיד / לכן פירש"י שכני היחיד שברק על המשכן ולא על החצר כי על קלעי החצר
צריך לומר מיתריהם כמ"ש בפ' נשא (שם כ"ו) שגם על קלעי החצר / אבל אין דעת רש"י
ז'ל מיתרי הקלעים לא ה' כנשא בני גרשון כמו שהכין הרא"ש ז"ל מדכרי רש"י / ויהיו לפ"ד
דכרי רש"י סותרין זה את זה : (כו) ולקחת משפחת העמרמי / הם בני משה כי לא ה'
לעמרם רק משה ואהרן הם לא חנו בתוך הקהלים כד' דרוס כ"א קדמה מורה ולא נשאר
א"כ למעמדת קהת כי אס בני משה לכד' / ועי"ש למעלה (ג' א') :

לא והמזבחת

מיט נאמן : גרשון קהת אונד מררי :
 (יח) דיא נאמן דר קינדד גרשון
 נאך איהרן גשלעכטערן ווארן : לבני
 אונד שמעי :
 (יט) דיא נאמן דר קינדד קהת
 נאך איהרן גשלעכטערן ווארן : עמרם
 יצהר חכרון אונד עזיאל :
 (כ) דיא קינדד מררי נאך איהרן
 גשלעכטערן / מחלי אונד מושי :
 דיוש זינד דיא גשונשי גשלעכטער :
 (כב) זיא ווארן גמוסטערט / נאך
 דר צאהרל / נעמליך ארלש
 מעגליי פאן איינס מאנאט אונד
 דאריבער : אונד דר גמוסטערטן
 ווארן זיבן טויזנד / אונד פֿינף
 הונדערט :
 (כג) דיא גרשונישן גשלעכטער :
 לאגון ויך דיינטר דר וואהונג /
 גען אבנד :
 (כד) דש פֿאמיליעוויפט דר
 גרשונר : וואר אליסף זאהן לאל :

בְּשֵׁמֹתָם גִּרְשֹׁן וְקַהֵת וּמֶרָרִי :
 (יח) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־גִרְשֹׁן
 לְמִשְׁפַּחְתָּם לִבְנֵי וְשֹׁמֵעִי :
 (יט) וּבְנֵי קַהֵת לְמִשְׁפַּחְתָּם
 עֶמְרָם וַיֵּצֶהר חֲכָרוֹן וְעִזִּיאֵל :
 (כ) וּבְנֵי מֶרָרִי לְמִשְׁפַּחְתָּם
 מַחֲלִי וּמוֹשֵׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפַּחַת
 הַלֵּוִי לְבֵית אֲבֹתָם : (כא)
 לְגִרְשֹׁן מִשְׁפַּחַת הַלֵּבְנִי
 וּמִשְׁפַּחַת הַשְּׁמֵעִי אֵלֶּה הֵם
 מִשְׁפַּחַת הַגִּרְשֵׁנִי : (כב) פִּקְדֵיהֶם
 בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ
 וּמַעֲלָה פִּקְדֵיהֶם שִׁבְעַת
 אַרְבָּעִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת : (כג)
 מִשְׁפַּחַת הַגִּרְשֵׁנִי אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן
 יִחַנּוּ יָמָּה : (כד) וְנָשִׂיא בֵּית־
 אָב לְגִרְשֵׁנִי אֶלְיָסָף בֶּן־לָאֵל :
 וּמִשְׁמֶרֶת

באר

תקון סופרים

(כא) לגרשון משפחת הלבני / דנק
 אל הפסוק שלמה וביאורו שתי משפחות
 גרשון הם משפחת הלבני ומשפחת השמעי
 היו פקדיהם במספר כל זכר שבעת אלפים
 ומשמאות : הלבני השמעי / וכן כלם
 בה"א הדעת מה שאין משפטם בלשון כתב
 על שם עצם / אבל כל אלה הם שמות היחס /
 והראוי לבני שמעי בשני יודין אחת לעצם
 ואחת ליחס אלם שהוקלו ונפלי"ד העצם
 והכתובה היא ליחס / ואמר פקדיהם בכנוי
 הנסתרים על המשפחות ולא אחר פקודיהן /
 לפי שהכנוי שם על פרטי האנשים שהיו
 זכרים : (כג) אחרי המשכן / נקרא
 המזרח והמערב כעס פנים ואחר כי פני האדם אל
 וריחת השמש ועל קדר זה נקרא דרום
 ימין ונפון מערב ופ' אחרי כיוון אחורי המשכן / ויקרא פאת מערב ימה בעבור הים הגדול
 שעל נדו / ויהיה כבאן תוספת ביאור אחרי המשכן שהוא ימה : (כד) ונשיא בירת אב /
 כי ה' נשיא לכל אחד משלשה בתי אבות שהם גרשון קהת ומררי / ובהם למעלה לא הזכיר
 כ"ע"ד כלל שהלויים ימנו סביב למשכן ועתה מודיע קדר מחייתם נפרט / גרשון למערב

(יז) בשמותם / חסר וא"ו / עיין בת"פ' חיי שבה
 (כ"ה י"ג) : גרשון / הנחיל גרשם / א"ת ומ"ס /
 מלא וא"ו / וכל אורייתא דכותיה גרשון / בד מן לשכא
 דנכשני (לחן פסוק כ"א) / דקידס ש"ן לנ"ן דגוס
 וחסר : (יח) שמות / מלא וא"ו / (יט) קהת /
 סקו"ף בשוא לבד וכן כלם / א"ת ומ"ס : חכרון /
 מלא וא"ו / וכל אורייתא דכותיה / וכן אשכ בחכרון /
 בפ' נד לך / (י"ג י"ח) / מלא וא"ו / וכל אורייתא
 דכותיה / ועזיאל / חסר וא"ו ומלא יו"ד / וכל עזיאל
 באורייתא דכותיה / ודכותיה משפחת העזיאל / (לחן
 פסוק כ"ז) : (כ) מחלי / התי"ת בשוא לבדו /
 וכן נחשון מ"ס בפ' וא"ו / ומושי / מלא וא"ו /
 וכל שם דמושי באורייתא דכותיה מלא :
 בו מחריר

תרגום אשכנזי

במדבר ו

(יא) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה
 לֵאמֹר : (יב) וְאַתָּה הִנֵּה לִקְחָתִי
 אֶת-הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 תַּחַת פֶּלֶא-בְכוֹר פֶּטֶר רַחֵם
 מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם :
 (יג) כִּי לִי פֶלֶא-בְכוֹר בְּיוֹם
 הַבְּרִית כֹּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
 הִקְדַּשְׁתִּי לִי כֹל-בְּכוֹר בְּיִשְׂרָאֵל
 מֵאָדָם עַד-בְּהֵמָה לִי יִהְיֶה
 אֲנִי יְהוָה : (חמישי) פ
 (יד) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה
 בַּמִּדְבָּר סִינִי לֵאמֹר : (טו)
 פֶּקֶד אִתָּךְ בְּנֵי לֵוִי לְבֵית
 אֲבֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם כְּלִזְכֹּר
 מִבֶּן-חָדָשׁ וְעַד הַתְּקַדָּם :
 (טו) וַיִּפְקֶד אֹתָם מֹשֶׁה עַל-
 פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צֻוָּה :
 (יז) וַיִּהְיֶה-לָּהּ בְּנֵי-לֵוִי
 בְּשֵׁמֹתָם

(יא) פֶּעֶרנר שפראן דר עוויגי צו
 משה / וויא פֶּאָלגט :
 (יב) מינער זייטש / האבי איך דיא
 לויס אויש דען קינדרן ישראלש
 גנאממן / אן שטאַטט ארלעש
 ערשטגנאהונן / דר ערשטן לייכש
 פֶּרֶלשט / אונטר דען קינדרן
 ישראלש : זא דש דיא לויס
 מיר גהערן :
 (יג) דען מיר גהערט אללש
 ערשטגנאהרני : אלש איך אים
 לאנדי מצרים ארלש ערשט
 גנאהרני שלוש / האבי איך מיר
 אללש ערשטגנאהרני אין ישראל /
 פֶּאָם מענשן בין צום פֶּיה / גה יליגט :
 זיא זינר אלזא מיין / איך דר עוויגי :
 (יד) ווייטר רעדטי דר עוויגי מיט
 משה אין דר וויסטני סיני / אונר
 שפראן :
 (טו) מוסטרי דיא קינדר לוי /
 גאך איהרן פֶּאָמירלען אונר
 גשרלעכטן : אללש מענדיכי /
 פֶּאָן איינס מאנאט אן אונר דאריכר /
 זארלשט דוא מוסטרן :
 (טו) משה מוסטרטי זיא אויף
 דעם פֶּקעהל דעש עוויגן / וויא
 איהם גבאטן ווארדן :
 (יז) דיש ווארן דיא קינדר לוי

באור

תקון סופרים

(יב) כל בכור / הס' / שנים הראשונים / כל
 גנשה / ושנים אחרונים פֶּנוּס / א"תו"ש :
 בכור / מלא וא' / וכר כל בכור שנבסן אחריו :
 (יג) הבתי / חסד וא' : (טו) פֶּקֶד / חסד
 וא' / ודכומה פֶּקֶד כל בכור וכו' (לְקִיץ כְּמוֹת ת') :
 אבחת / חסד וא' :
 ין כשמהם

וּלְפִי הָרֹאשׁ ע' שִׁשְׁמֵרוֹת כְּהֹנֵתם שְׁלֹא יִבְאֹ
 לִידִּפְסֹלוֹת אִינוּ מְתִישׁ יִפֶּה הַמֶּשֶׁךְ הַכְּתוּב
 וְהוּר הַקֶּרֶב יוֹמֵת / אָכֵל לִפְרִישׁ יִנְכוֹן הוּא
 שֶׁהַנֵּינִים יִשְׁמְרוּ עֲבֹדָתם שְׁלֹא יִקְרַב זָר
 אֵלֶיהָ : (יב) וְאַתָּה הִנֵּה לִקְחָתִי / דִּבֵּק
 עִם הַפֶּרֶשֶׁה שְׁלֹמֶעֱלָה וְשִׁיעֹרֹנוּ מֵה שְׁאֲמַרְתִּי
 שִׁיבֶה הַלְוִיִּם נְתוּנִים לְאַהֲרֹן מֵהֵיכָן זָכִיתִי
 בָּהֶם כִּי אֵינִי לִקְחָתִי אֹתָם לִי תַחַת כֹּל בְּכוֹר בְּכֵנֵי יִשְׂרָאֵל : וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם / שִׁיְהוּ לִי
 הַלְוִיִּם כֹּאֲשֶׁר מִבְּאֹר פֶּעִמִּים רַבִּים שְׁטַעַם הוּא / כְּטַעַם הַשֵּׁן עַל הָרֹב : (יג) כִּי לִי כֹל
 בְּכוֹר / וּסְפֹת קְדוּשַׁת הַבְּכוֹרִים מוֹחֵן הַכּוֹתִי כֹל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם : בְּיוֹם הַבְּרִית /
 אֵין הוֹרָאתָה יוֹם מִמֶּשֶׁכִּי כֹאֲמַת מֹכֶת בְּכוֹרוֹת הִיתָה כְּלִילָה / אָכֵל הוֹרָאתָה עַל הַמוֹנוֹן
 רַבִּים : לִי יִהְיוּ / עֲבֹדוֹר הַתִּנְחָה כְּמֹלֵת עַד בְּהֵמָה נִרְאֶה שְׁכוֹנוֹת הַכְּתוּב שֶׁהָאֲמֵר לִי יִהְיוּ
 מוֹחֵר עַל הַלְוִיִּם שְׁכֻמּוֹת הַקּוֹדֶשׁ וּכְאֹדוֹ וּמִטַּעַם : הַדֵּין שִׁיְהוּ לִי הַלְוִיִּם / וְכֵן הוֹעֵתֵךְ כֹּל :
 (טו) מִבֶּן חָדָשׁ וְעַד הַתְּקַדָּם / כִּי טַעַם הַנוֹחֵן הוּא שִׁיִּטְרוֹ לֵית בְּכֹרוֹת / לְפִיכֵךְ יִמְנוּ מִיד
 שִׁיִּנְאוּ מְכַלֵּל נִפְלִיִּם / אָכֵל בְּנוֹתֵן הַשֵּׁנִי כְּשִׁימְנוֹ אֵל עֲבֹדָתָם וְאֵל מִשְׁאֵם לֹא יִמְנוּ כֹּאֲמֵן
 שְׁלֵשִׁים שָׁנָה הָרִאשִׁים לַעֲבֹדָה :

כא לגרשון

תרגום אשכנזי ט

דען פריסטר אהרן : דש זיא איהם
דיהנ : (ז) זיא זאללן זיין גשעפט /
אונד דש גשעפט דר גאנצן גמייני /
פֿר דעם שטיפטשעצלט פֿרייטן :
אונד דען דינשט בייא דר וואהנונג
פֿרועהן :

(ח) אללעש גרעטי דעש שטיפטשע
צעלטש אין אבאכט נעהמן / אונד
אן דר שמעללי דר קינד ישראלש
דש גשעפט איכרנעהמן : דען
דינשט בייא דר וואהנונג צו
פֿרועהן :

(ט) דיא לויס זאללשט דוא דעם
אהרן אונד זיין זעהן צוארדנן :
זיא זאללן איהם פֿאן דען קינדן
ישראלש / אלש גשענקט / צו
גארדנט זיין :

(י) אהרן אונד זיין זעהן אכר
זאללשט דוא דש אמט אויףטראגן /
דש זיא דש פריסטרטום ווארנעהמן :
איין גמיינר / דער הינצוטרייט /
זאלל דעש מאדש זיין :

במדבר ג

אֲהֲרֹן הַכֹּהֵן וְשָׂרְתּוֹ אֹתוֹ :
(ז) וְשָׂמְרוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶתוֹ
וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת כָּל־הַיְּעֻזָּה
לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד לַעֲבֹד אֶת־
עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן : (ח) וְשָׂמְרוּ
אֶת־כָּל־כְּלֵי אֹהֶל מוֹעֵד
וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן :
(ט) וְנָתַתָּה אֶת־הַלְוִיִּם לְאַהֲרֹן
וּלְבָנָיו נְתֻנִים נְתֻנִים הֵמָּה לְיוֹ
סֹאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : (י) וְאֵת־
אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו תִּפְקֹד וְשָׂמְרוּ
אֶת־כְּהֻנָּתָם וְהִזָּר הַקֹּרֵב
יָמָת :

פ

וידבר

באור

(ז) ושמו את משמרתו / העסקות
ענין המוטל על אדם להתעסקו קרוי
משמרת (גשעפט) / ואמר שהלויס יהיו
לעזר אהרן במשמרתו במשערי העבודות
להניף את הדלתות ולשיר על הקרבנות :
ואת משמרת כל העדה / שכל היו
זקוקי' לצרכי המקדש אללשהלויס בלויס
תקתיים בשליחיתם : (ח) ושמו את
כל כלי אהל מועד ואת משמרת בני
ישראל / כפסוק הקודם מדבר במכשירי
עבודת הקרבנות המוטלים על ישראל כל אלה

המשכן והכלים המוטלים על ישראל כל אלה
יעשו הלויס במקומם * וראכ"ע פי' משמרת בני ישראל שישמרו שלא יגיע ישראלי אל המשכן
ואין כן משמעות סמיכות מלת משמרת אל בני ישראל אכל משמרתו המוטלת על ישראל
לעשות * וכן הועתק כל"א : (ט) מזה בני ישראל / כמו מתוך כ"ל כולומר משאכל
העדה נכדלו לכן כגורת המקום והוא נתנם לו שנאמר ואתנה את הלויס (להלן י"ט) *
(כט"ו) / ירצה כזה שאין הכונה במלת מאת שהעם הם הנותנים כדנכנס אלל שהם תורה
על המלק מן הכל ר"ל שהמקום נתן לאהרן חלק מישראל והם הלוי' / לכן מכיאר ראי' מן הפסוק
ואתנה וגו' שהמקום הוא הנותן ולא ישראל : (י) ואת אהרן ואת בניו תפקד / מלאנו
כזה השגש יורה על מניי לאיזה שירות אף בכנין הקל כמו ויפקוד שר העבדים אתיוסף
(בראשית מ' ד') / וכן כאלן שון מניי שיהיו ממונים על כהונתם כמו שמכאר והולך :
ושמרו את כהנתם / קבלת דמים וזריקה והקטרה ועבודות המקורות לכהנים (כט"ו) /
ולע"י

2

1

א

ב

תרגום אשכנזי

במדבר ג

ביום דבר יהוה אלהי-משה
בחר סיני : (ב) ואלה שמות
בני-אהרן היבחרו נדב
ואביהוא אלעזר ואיתמר :
(ג) אלה שמות בני אהרן
הכהנים המשחים אשר-מלא
ידם לבחן : (ד) וימת נדב
ואביהוא לפני יהוה בהקרבת
אש זרה לפני יהוה במדבר
סיני ובנים לא-היו להם ויבחר
אלעזר ואיתמר על-פני
אהרן אביהם : פ
(ה) וידבר יהוה אל-משה
לאמר : (ו) הקרב את-מטה
לוי ויהעמדת אתו לפני

אהרן

צו דר צייט / דא דר עוויג מיט
משה רעדטי אויף דעם בערגי
סיני : (ב) דיוש זינד דיא גאמן
דר זעהני אהרן / דר ערשטנאהרני
נדב / זאדען אביהוא / אלעזר
אונד איתמר :
(ג) דיוש זינד דיא גאמן דר קינד
אהרן / דיא צו פריסטן גואלכט
ווארן : דיא ער נעמליך צום
פריסטראמטי איינגעצט :
(ד) על שטארבן אכר נדב אונד
אביהוא פֿר דעם עוויגן / אלש זיא
פֿר איהם אין דר וויסטי סיני
גמיינש פֿיאר בראַטן / אונד
היינערליכן קינד / אלעזר
אונד איתמר פֿרוואלטן אדזא
דש פֿריסטראמט / אונטר איהרם
פֿאטר אהרן :
(ה) נון רעדטי דר עוויג מיט
משה אונד שפראך :
(ו) לאס דען שטאם לוי הערצו
טרעטן / אונד שטעללי איהן פֿר

תקון סופרים

באור

נתקן : אח משה / כל דבור אל משה / ברא
ביום דבר ה' את משה / כאן / וכל זיוו את / ברא
ויניחיו אהרן לנגדת הכהן בשלח (ל' ז'ד) : (ב)
שמות / מלא ואל / וכן בכסוף אחר זה / הדבר /
חסר ואל : (ב) המשחים / חסר ואל : (ד)
בהקרבם / חסר ואל / בחר דל / הניח בנעיה /
מ' / וכן הוא בחומש ל' כמעט כל / ויחזה הוא /
באות שביא פשוט : אביהם / מלא ואל :
ז לעבר

ביום דבר אהרן ומשה / וכן א' כד"ה (א)
ד' ג' יג' / בני עמרם אהרן ומשה ויבדל
אהרן להקדישו הוא ובניו וגו' ומשה איש
האלהים בניו ויקראו על שבת הלוי / וכן פי'
הרש"ס והרמב"ן / ויהי לפ' הפקוק ואלה
תולדת אהרן ומשה כשנס על פרשת מנין
הלויים הסמוכה ששם נמנו גם תולדת משה :
ביום דבר ה' אל משה בחר סיני /
סוזוקוס שהיקס המסכן אז היו ארבעה

אבל בשנה שני' כשהיקס הושכן במדבר סיני לא נשארו כ"א שנים / וכן כל מקום שנאמר
בחר סיני וכו' קודם שהיקס המסכן / אבל משכנה / אבל מועד לא נאמר אלא במדבר סיני
(רש"י : (ב) הכהנים המשחים / בשמן המשחה להיות כהנים גדולים : (ד) ער
פני אהרן אביהם / כתב הרמב"ן ואין הענין להגיד שכהנו כח"י אביהם כי כל איש מבני
אהרן הכהנים יכהנו כח"י אביו / רק בעבור שאמר הכהני' המשחים שהיו גם הם ככהנים גדולים
נמשחים כמוהו כח"י ולא יעשה כן לדורות / וכתב עוד וז' לזהבניו כי על פי יחזור על הרמז
וימת נדב ואביהוא לפני ה' על פני אהרן אביהם / וכן הוא (כד"ה א' ד' ד') וימת נדב
ואביהוא לפני אביהם ובנים לא היה להם וגו' ויבחר אלעזר ואיתמר וגו' עכ"ל / חלפי
דכריו יהיה הדפסק היותר גדול במלת ואיתמר והי' ראוי תחתיה האתנה : (ו)
והעמדת אחו / שכת הוא שם כללי ויתכן לומר עליו כלשון יחיד וכלשון רבים לכך אמר
ושרתו לשון רבים על השבת / וי' ושרתו היא כשנס הש"ן המשמשת וכיארורו שענין העמידה
שה' שיערתו אחר / כענין ח' ה' אשר עמדת לפניו (מ"א י"א) / וכן הועתק כל"א :
ז ושמרו

ה תרגום אשכנזי

אונד פֿונפֿציג טויזנד / פֿיר הונדערט :
(לא) אללי גמוסטערטן דעש לאגריש
דן אן דר צאהל הונדערט זיבן אונד
פֿונפֿציג טויזנד / זעכס דהונדערט :
דיזי זינד ביים צוויי אונטר אירון
פֿאהנן דיא לעצטן :
(לב) דיזש זינד דיא מוסטרונגן
דר קינד ישראל נאך אירון
פֿאמיליען : אללי גמוסטערטן דר
לעגר נאך אירון העערן צוואממן /
אן דר צאהל זעכס דהונדערט אונד
דרייא טויזנד / פֿענף דהונדערט
אונד פֿונפֿציג :
(לג) דיא לויס זינד ניכט מיט
גמוסטערט ווארדן / זא וויא דר
עוויגי משה בפֿאהלן האטטי :
(לד) דיא קינד ישראליש טאטן
אלליעש : וויא דר עוויגי משה
בפֿאהלן האטטי / זא לאגריש זיא
זיך אונטר אירון פֿאהנן / אונד
זא צאהן זיא אויש / יעדן נאך
זינים גשרעכטי אונד בייא זיגן
פֿאמיליע :
ג (א) פֿארגנדש זינד דיא
גשרעכטישרעגיסטר אירון
אונד משה :

באור

(לא) כל הפקדיונו' / הס דברי השם אל
נושה נאשך אל וידבר ה' אל משה ואל אהרן
(שבתחלת זאת הפרשה / וכלורו כל פקודי
המוחנכות שהיו במקדש תר"ג אלף תקכ"ג ויחננו
איש על דגלו) / כי לא מחנאום עתה פעם
אחרת * (רמב"ן) / וכתבעוד והזכיר כלל
להודיע שמימי המניין (שה' בחדר לחדש)
עד שנתקנו המחנות ויחננו כן לדגליהם וכן
נסעו (שהיה בעשרים יום לחדש) לא
נפקד מהם איש / וזה מעשה נס שלא ימות אחד מכל העם הגדול הזה תוך זמן עשרים יום /
עכ"ל * וכן כתב הראב"ע :

ג (א) ואלה תולדות אהרן ומשה / תחלה יונה תולדת ישראל ואח"כ תולדת
הלויס / אלא שם חלוקים במינים כמו שחלקו בקדושתן כי אהרן ובניו נמשחו לכהונה
ומשה וזרעו וכל אנשי שבטו לשרת את הכהנים במקדש כמ"ש ושרתו אתו (להלן י') / ומנה
כאן רק תולדת אהרן לבד ואח"כ במנין הלויס מונה גם בני משה כי אחד שם משפחת
העמרני (להלן ד') / ודאי הכונה על בני משה כי בני אהרן כבר הוזכרו לחדש ולא ה' לעמרס
בנים

במדבר ב ג

והמשים אלף וארבע מאות :
(לא) כל־הפקדים למחנה דן
מאת אלף ושבעה והמשים
אלף ושש מאות לאַחֲרֵהָ
יסעו דגליהם : פ
(לב) אלה פקודי בני־ישראל
לבית אבתם כל־פקודי
המחנות לצבאתם שש־מאות
אלף ושלשת אלפים והמש
מאות והמשים : (לג) והקנים
לא־התפקדו ברוך בני
ישראל כאשר צוה יהוה את־
משה : (לד) ויעשו בני ישראל
ככל אשר־צוה יהוה את־
משה פקדוֹ דגליהם וכן
נסעו איש דמשפחתו עִל־
בית אבתיו : (רביעי) פ
ג (א) ואלה תולדות אהרן ומשה
ביום

תקון סופרים

בג"ת כהונה תביר / א"ח מ"ט : צצבה / אשכ
וא"ו : (לא) במחנה דן חסר מות' לזכאום / ח"ש :
לאהרנה / בכל ספרים אשכ לא תי הלח"ל בקורה
בחקן / והחוקים כתב שביא בקורה בפ"ח / ח"ש /
חסר וא"ו / וכל לזכאם בזכויחא דכותים חסר :
(לב) פקודי / מלא וא"ו : (לד) אבתיו /
חקר וא"ו :
ג (א) תולדת / מלא וא"ו קדמאה וחסר וא"ו
במראה :

תרגום אשכנזי

במדבר ב

וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעִים אֶלֶף
וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת : (כ) וְעָלִיו
מִטָּה מִנְשֵׁה וְנָשִׂיא לְבָנִי
מִנְשֵׁה גַמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָחְצוּר :
(כא) וַצִּבְאֹן וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם
וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּמֵאוֹת :
(כב) וּמִטָּה בְנִימֵן וְנָשִׂיא
לְבָנִי בְנִימֵן אֲבִידֵן בֶּן־גִּדְעֹנִי :
(כג) וַצִּבְאֹן וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה
וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וָאַרְבַּע מֵאוֹת :
(כד) כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה
אֶפְרַיִם מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁמֹנֶת
אַלְפִים וּמֵאָה לְצִבְאֶתְכֶם וּשְׁלֹשִׁים
יִסְעֹנִי : ס (כה) הִנֵּל
מַחֲנֵה הֵן צִפְנֵה לְצִבְאֶתְכֶם
וְנָשִׂיא לְבָנִי הֵן אַחֲזִיעוּר בֶּן־
עַמִּישִׁדִּי : (כו) וַצִּבְאֹן וּפְקֻדֵיהֶם
שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּשְׁבַע
מֵאוֹת : (כז) וְהַחֲתִימִים עָלָיו
מִפֶּה אִשֶּׁר וְנָשִׂיא לְבָנִי אִשֶּׁר
פַּגְעִיאֵל בֶּן־עֶכְרֹן : (כח)
וַצִּבְאֹן וּפְקֻדֵיהֶם אֶחָד
וָאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת :
(כט) וּמִפֶּה נִפְתָּלִי וְנָשִׂיא לְבָנִי
נִפְתָּלִי אַחֲזִירֵעַ בֶּן־עֵינָן :
(ל) וַצִּבְאֹן וּפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה
וּחֲמִשִּׁים

נעמליך דיא גמוסטרטן דעשועלכן :
אן דר צאהל פֿירציג טויזנד / פֿינף
הונדרט : (כ) נעכן איהם דר
שטאם מנשה : דר שטאמפֿירשט
דר קינד מנשה גמליאל זאהן
פדחצור :

(כא) זיין העער / נעמליך דיא
גמוסטרטן דעשועלכן : אן דר
צאהל צוויי אונד דרייסיג טויזנד /
צוויי הונדרט :

(כב) אונד דר שטאם בנימן : דר
שטאמפֿירשט דר קינד בנימן
אבידן זאהן גידעני :

(כג) זיין העער / נעמליך דיא
גמוסטרטן דעשועלכן : אן דר
צאהל פֿינף אונד דרייסיג טויזנד /
פֿיר הונדרט :

(כד) אללי גמוסטרטן דעש לאגרש
אפרים הונדרט אונד אכט טויזנד /
אין הונדרט / נאך איהרן העערן :
דיו זינד ביים צווי דיא דריטטן :

(כה) דיא פֿאהרני דעש לאגרש הן
לאגרש זיך גען מיטראכט / נאך
איהרן העערן : דר שטאמפֿירשט
דר קינד הן אחיעור זאהן עמישדי :

(כו) זיין העער / נעמליך דיא
גמוסטרטן דעשועלכן : אן דר צאהל
צוויי אונד זעכציג טויזנד / זיבן
הונדרט : (כז) נעכן איהם

לאגרן זיך / דר שטאם אשר :
דר שטאמפֿירשט דר קינד אשר
פגעיאל זאהן עכרן :

(כח) זיין העער / נעמליך דיא
גמוסטרטן דעשועלכן : אן דר
צאהל איין אונד פֿירציג טויזנד /
פֿינף הונדרט :

(כט) אונד דר שטאם נפתלי :
דר שטאמפֿירשט דר קינד נפתלי
אחירע זאהן עינן : (ל) זיין
העער / נעמליך דיא גמוסטרטן
דעשועלכן : אן דר צאהל דריי

באור

והוא (עננסא"ן ע"ו / וכל"א וואהין ער
רייבן קאן) : (ל) וצבאו ופקדיהם וגו'
כל

תקון סופרים

(כד) ושמונת / חסר וא"ו / וכל לשונא באווייפא
דביתיה חסר / יז מארזי בת"ם ושמית : ח"ט
ושלשים / חסר יו"ד קדמא וכל יו"ד בתרא / וכן
פנים ושלשים מעשה / ב"ב נח (ו' ע"ו) : (כה) הן
הנ"מ

ואחד וחמשים אלף וארבע-
מאות וחמשים לצבאתם
ושנים יסעו: ס (יז) ונסע
אהר-מועד מחנה הלויים
בתוך המחנה כאשר יחנו
כן יסעו איש על-ידו
לדגליהם: ס (יח) דגל
מחנה אפרים לצבאתם ימה
ונשיא לבני אפרים אלישמע
בן-עמיהוד: (יט) וצבאו
ופקדיהם

באר

הקון סופרים

(טז) ושנים יסעו / היא תואר הנוסעים
וכן שלשים יסעו / וכל"א (צווייטן /
דריטטן): (יז) ונסע אהר-מועד
מחנה הלויים / שיצורו אלהיוועד שהוא
מחנה הלויים / בתוך המחנה / לאחר
שני הדגלים הללו * (יט"ז) / על כרחנו
לומר שכוונת הכ"ז על הקהלים נושאי
המקדש / כי הם נסעו לאחר נסע שני

(טז) ושנים / חד יולד ומצרי"ל תניין / והיו"ל
דגשה / וכן שנים ושלושים משנה / כל כת (כ"ט"ו):
(יז) המטה / ג' מקום וא"ו באווייתא / וסמן
ונסע אהל מועד מחנה הלויים בתוך המחנה / כאן /
כל מקומו המחנה (לחן פסוק ל"ב) / מאסך לכל
המחנה / כל' בהעלת (י"ב) / ואשרא תלואים
וא"ו: לרגליהם / מלא יולד / וכל אווייתא דבזיתיה:
כר ושמינה

דגלים / אחרי שכני גרשון ומררי נשאי המשכן נסעו אחר נסע עת יהודה קודם נסיעת ראובן
וכן הוא כפ' בהעלתך ויסע דגל מחנה יהודה וגו' והורד המשכן ונסעו כני גרשון וכני מררי /
ואח"כ ואחר נסעו דגל מחנה ראובן ואז נסעו הקהלים קודם דגל אפרים * וכן פירש"י ז"ל
בעצמו כפ' בהעלתך ע"ש / וראב"ע פי' בתוך המחנות המזכירות דהיינו בין מחנה יהודה
למחנה ראובן / והכוונה א"כ על בני גרשון וכני מררי נושאי המשכן / וכן פי' הרמב"ן
ועינ"ש כפ' בהעלתך בענין זה: כאשר יחנו כן יסעו / שכל אל המחנות ששם ישראל
לא אל מחנה הלויים שהרי חתית כני גרשון כמערכ ה' וחנית מררי כנפון כני"ש (להלן ג')
ועכ"ז היו בני גרשון וכני מררי יחדיו כנסיעתם אחר דגל יהודה / הרי שלא ה' סדר נסיעת
הלויים כבדר חתים * (ראב"ע) / והנה כל זה לשטת האומד כקורה היו מהלכין / והי"ח"כ
סדר הליכתן על הדרך הזה מחנה יהודה / בני גרשון ומררי / מחנה ראובן / בני קהת /
מחנה אפרים / מחנה דן / שכן כתוב כפ' בהעלתך / וא"כ מטה לוי מתקנת בין יהודה
לראובן / ומקנתו בין ראובן לאפרים / אבל למ"ד כתיבה היו מהלכין / שעור הכתוב
כפשוטו / ונסעו א"ל מועד מחנה הלויים בתוך מחנות / כלומר כאשר יסעו ממקום למקום
שאר המחנות יבין תמיד סבב למחנה הלויים / יהודה מפנים ואפרים מאחור / ראובן
מימין ודן משמאל / כאשר יחנו כן יסעו / השעור שנס בדרך הליכתן ישמרוהסדר הזה /
ותמיד יסע מחנה הלויים באמצע המחנות / וכן איתא בירושלמי חלן דלומר כתיבה מציג לה
מן כאשר יחנו כן יסעו / שכן משמעות פשטות הכתוב / וכפ' בהעלתך מדבר מן הסדר הזמני
שהם שומרי' בעיקירתם מקום החני' / שאלו יתחילו לעקור ממקומם ולהתנועע / יהודה
הראשון בזמן ואחריו גרשון ומררי / ואח"כ ראובן ואח"כ קהת וכנ' / שם מתורגם כל"א
(אויף ברעכן) / וכאן מתורגם (ציהן): על ידו / על מקומו / ואין לשון יד זו ממשמעו
רוח של דוקריו על ידו הסמוכה לו לכל כושעת ידו / אינש"ן איש"א כלפ"ז * (כ"ט"ז) ז

והוא

תרגום אשכנזי

במדבר ב

(ח) וצבאו ופקדיו שבעה
וחמשים אלף וארבע מאות :
(ט) כל־הפקדים למחנה
יהודה מאת אלף ושמינים
אלף וששת־אלפים וארבע־
מאות לצבא־הם ראש־ה
יסעו : ס (י) רגל מחנה
ראובן תימנה לצבאתם ונשיא
לבני ראובן אליצור בן־
טדיאור : (יא) וצבאו ופקדיו
ששה וארבעים אלף וחמש
מאות : (יב) והחונם עליו
מטה שמעון ונשיא לבני
שמעון שלמיאל בן־צורישי :
(יג) וצבאו ופקדיהם תשעה
וחמשים אלף ושלש מאות :
(יד) ומטה גד ונשיא לבני
גד אליסף בן־רעובאל :
(טו) וצבאו ופקדיהם חמשה
וארבעים אלף ושש מאות
וחמשים : (טז) כל־הפקדים
למחנה ראובן מאת אלף

ואחד

תקון סופרים

וא"ו , יוס בודש בנחומא הניאו בעל הערוש :
(ט) ושמכים , חסר ואלו , כל מן א' כ'
בראית (כ"ו) , עיין מ"ש בתקון סופרים
(סכ"ה) : ראשנה , כ"כ חסר ואלו ע"פ
המסופר , וסמן בתלבים (א' י"ח) במסרה
גדולה , ועיין תקון סופרים כל ויקרא (ה' ח') :
(י) חמשה , מלא יולד , ועיין בת"ס כל וישלח
(ל"ו ט') : (יב) והחונם , מלא ואלו
וחסר יולד , וכן איתא בל"ב ובמ"ש : (יד)
ומשה גד , הנימ"ל דגש , א"תומ"ס
רעובאל , זה הוא בדיל : א"תומ"ס

טן ושנים

באור

העם ההלכיים (ישעיה ט' א') : (ה)
והחנים עליו , ת"א דסמיכון ליה , וכן
מתורגם כל"א : (ט) ראשנה יסעו ,
ולא אמר בראשנה כי היא תואר הפעל"ל
בכניעת הראשנה יסעו : (י) חמשה ,
מנורת ימין והוא כד דרוס : (יד) בן
רעובאל , הוא רעובאל הנזכר למעלה
ונתמלכו האותיות הדומות במכתב , או
שה' לואלה שני שמות :

טן ושנים

ו תרגום אשכנזי

ב (א) דר עוייני רעוטי מיט
מישה אונד אהרן / אונד
שפראך : (ב) יעורמאן פאן דען
קינדן ישראל'ש זאלר זיך ביינ
זיינר פארהי / נאך דעם ציינן זיינר
פאמיליע / האלטן : אין אייניג
ענטפערונג זאלן זיך אום
דש שטייטשעלט הרום לאגן :
(ג) געגן בארג אונד זאננאוויץ
גאנג לאגן זיך דיא צור פארהי
דעש לאגוש יהודה גהערן / נאך
איהרן העערן : דר שטאמפירשט
דר קינד יהודה נחשון זאדן
עמינדב : (ד) זיין העער / נעמליך
זייני גמוסטרטן : ווארן אן דר
צאהל פיר אונד זיבנציג טויזנד /
זעכס הונדרט : (ה) נעבן איהם
ריגן דיא צום שטאממי ישישכרש
גהערן : דר שטאמפירשט דר
קינד ישישכרש / נהנאל זאדן
צווער : (ו) זיין העער / נעמליך
זייני גמוסטרטן : און דר צאהל
פיר אונד פונפציג טויזנד / פיר
הונדרט :
(ז) זאדען דר שטאם זכולן : דר
שטאמפירשט דר קינד זכולן
אליאב זאדן חלן :

במדבר ב

ב (א) וידבר יהוה אל-משה
ואל-אהרן לאמר : (ב) איש
על-דגלו באחת לבית אבתם
יחנו בני ישראל מנגד סביב
לאהל-מועד יחנו : (ג)
והחנים קדמה מזרח-דגל
מחנה יהודה לצבאתם ונשיא
לבני יהודה נחשון בן-
עמינדב : (ד) וצבאו ופקדיהם
ארבעה ושבעים אלה ושש
מאות : (ה) והחנים עליו
מטה ישישכר ונשיא לבני
ישישכר נתנאל בן-צווער :
(ו) וצבאו ופקדיו ארבעה
וחמשים אלה וארבע מאות :
(ז) מטה זכולן ונשיא לבני
זכולן אליאב בן-חלן :
וצבאו

באור

ב (ב) על דגלו באחת / כלדגליהם
בומפה זכועה תלויה בו / זכעשל
זה לא זכענו של זה / זכע כל אחד כעין
אכנו הקבועה בחשן * (רש"י) / וקדמוניו
אונד שיהי דגלן ראובן וזאת אדן /
ומזכיריו עליו דודאים / וכדגליהוזה אורת
ארי' כי בו המשילו יעקב / וכדגל אפרים
אורת שור / מטעם זכור שור / וכדגלן
הנביא * (ראש"ע) : מנגד / מרחוק וביחושע
פורש שיעור ההרמקה אן רחוק יחי' זכיו
וזכירם כלאלים אלה (יהושעג'ד') : (ג) קדמה
מזרח / הולאת מלת קדם על הרוכ
היא דר מזרח והכלל לתוספת באור / כן כתב
הרד"ק בשרש קדם * וראש"ע פ' תחלת
מזרח כי צא יהודה נוסע תחלה ואחריו
מטה יששכר ואחריו מטה זכולן ויהי יהודה
תחלת שלשת השבטים המזרחיים : לצבאתם
/ ואמר לצבאתם מן הכפרד צאחות
ל'ר כי כל שטט ושכט צא גדול הוא : (ד)
וצבאו / של הנשיא הנזכר : ופקדיהם /
כתב הראש"ע ופקדיהם או ופקדיו (האמור
במטה יששכר וזכולן) און הפרש זכירם /
ופירשו המפרשים כי ופקדיהם שב על החנים
ופקדיו שב על הדגל / ע"כ * ויותר נכון
כמו שאלמר המתרגם האשכנזי שמלת
ופקדיהם שבה על האצבא / כי צא שם
כללי הוא ויתכן לזוור עליו כלשון רבים
ובלשון יחיד כמו במלת עם לפעמי' ואמר
כלשון יחיד / ופעמים כלשון רבים
העם

תקון סופרים

ב (ב) באחת / חסר דחסי : (ג) והחנים /
חסר וא"ו וחלף יו"ד / וכן כל החנים שבחלקא /
ברמון א' / והחסנים עליו מטה שמעון (פסוק י"ב) /
שהוא כתיב עם וא"ו וחסר יו"ד / ובשיא / מלא יו"ד
ואלף / וכל נשיא באוויחא דכותיה : (ז) מטה
זכולן / מטה כתיב בלי וא"ו / ולאחריה כתיב וחסה עם
וא"ו

תרגום אשכנזי

במדבר א

הָמָּה יִשְׂאֹוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־
כָּדֹרֵי וְהֵם יִשְׁתַּחֲוּוּ וְסָבִיב
לְמִשְׁכַּן יִחְנוּ : (נא) וּבִנְסַע
הַמִּשְׁכָּן יִיָּדִדוּ אֹתוֹ הַדְּלוֹם
וּבִחֲנַת הַמִּשְׁכָּן יִקְיֹמוּ אֹתוֹ
הַדְּלוֹם וְהָזָר הַקָּרֵב יִקְרָב :
(גב) וְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ
עַל־מִחְנֵהוּ וְאִישׁ עַל־דִּגְלוֹ
לְצַבָּאָתָם : (נג) וְהַדְּלוֹם יִחְנוּ
סָבִיב לְמִשְׁכַּן הַעֲדוּת וְאֶת־
יְהוָה קָצָה עַל־עֲרֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְשִׁמְרוּ הַדְּלוֹם אֶת־
מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן הַעֲדוּת : (נד)
וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
כֵּן עָשׂוּ : (שלישי) פ

וידבר

תקון סופרים

יִשְׁתַּחֲוּוּ / חֲסַר וְאִין : (נא) וּבִנְסַע /
חֲסַר וְאִין דְּקָרִי וְלֹא כְּתִיב : וַיִּוָּדְדוּ / וְזֶה הוּא
מֵלֵךְ דְּמֵלֵךְ מֵלֵךְ וְאִין וְיִלֵּךְ : וּבִחֲנַת / חֲסַר
וְאִין / וְסָבִיב עֲלֵיהּ כָּל לִישָׁנָה בְּאוֹרֵימָא חֲסַר :
יִקְיֹמוּ / מֵלֵךְ וְיִלֵּךְ / וְכָל יִקְיֹמוּ / וְיִקְיֹמוּ / בְּלִישָׁנָה
מֵלֵךְ : יִוָּמַח / מֵלֵךְ וְאִין : (גב)
לְצַבָּאָתָם / חֲסַר וְאִין : (נג) הַעֲדוּת /
מֵיבִיבֵיב שְׂנַקֵּס / וְזֶה / מֵלֵךְ וְאִין :
ב כֹּחֵחַ

באור

שרש הוה בכנין הפעיל לשון מני על אחיה
שירות ומתורגם כל"א (אמט אויף טראגן) :
(נא) ובנסע הבושבן / יבאר מה
שאמר בפסוק הקודם המה ישאו את המשכן
והם ישתדלו / אמר שהמשא הזה יה' כפסוע
המשכן ויורידו אותו הלוים והם אהרן ובניו
(כי על הלוים אמר להלן) (ד' ט"ו) ולא
יענו אל הקודש עד כלות אהרן ובניו
להורידו ולכסותו / ואז ישאוהו הלוים על
סדר החלוקה לשלשה בתי אבותם :

והזר / ובני לוי / ואם הוא ישראל : (גב) וחנו בני ישראל / יבאר על מה
שאמר למעלה וסביב למשכן יחנו / אמר כי בני ישראל יחנו איש על
הקמורה / ואולם הלוים יחנו בתוך העמדות קרוב למשכן העדות וישמרו שלא יקרבו וזרים
אל המשכן ולא יהיה קצף על העדה / ואחר שאמר העםם שלא יחנו הלוים בתוך בני ישראל
סוד לענינו הראשון דלכך מוסתר בני ישראל שיחנו כל שטנו ושטם על מקומו על סדר
הדגלים / ואח"כ צוה על מנין הלוים מן חדש שיפדו את הכבודות ומנין השני ששלים
שנה הראוים לעבודת משא והודיעו סדר מנינם סביב למשכן ועבודת כ"א משלשה בתי
אבותם / ואחר שנסדרו ונקבעו המסנות לאו השם על קדושתן ולשלש העמדות מן המסנות :

ב עקר

תרגום אשכנזי ה

(מה) אלוז ווארן אללי גמוסטרטן
 דר קינדר ישראלש / נאן איהרן
 פאמיליען : פאן צוואנציג יארהרן
 אן אונד דאריבער / וואש איז
 ישראל דינשט צו טוהן טוינט :
 (מו) אלר דיין גמוסטרטן צו
 זאממן ווארן זעכס הונדערט אונד
 דרייַז טויזנד : פֿינף הונדערט
 אונד פֿונפֿציג :
 (מו) דיא לויס אבר נאן איהרן
 פאמיליען : זינד אונטר איהרן
 גיכט מיט גמוסטרט ווארן :
 (מח) דען דר עוויגי ראטטי צו
 מישה גזאגט / וויא פֿארגט :
 (מט) דען שטאט רוי אלרליין
 זאלרשטוי נישט מוסטרן / אונד
 איהרי אנצאהל נישט אויפנערהמן :
 אונטר דען קינדרן ישראלש :
 (נ) דוא זאלרשט דויגעגן דען
 רויש דאש אטט אויפטראגן איבער
 דיא וואהנונג דעש צייגניש /
 איבער אלר גרעחטי דרוערלן /
 אונד אללש / וואש דאצו גהערט :

במדבר א

(מה) ויהיו כל־פקודי בני
 ישראל לבית אבתם מן
 עשרים שנה ומעלה כ־
 יצא צבא בישראל : (מו)
 ויהיו כל־הפקדים עשר
 מאות אלף ושלשת אלפים
 וחמש מאות וחמשים :
 (מו) והקונים למטה אבתם לא
 התפקדו בתוכם : פ
 (מח) וידבר יהוה אל־משה
 לאמר : (מט) אך את־מטה
 רוי לא תפקד ואת־ראשם
 לא תניא בתוך בני ישראל :
 (נ) ואתה תפקד את־הקונים
 ער־משכן העדת ועד כל־
 בקריו ועל כל־אשר־לו

המה

באור

(מה) ויהיו כל פקודי בני ישראל /
 יודיע שלא כ"ב בכל חלה כ"א מכני עשרים
 ומעלה : (מו) ויהיו כל הפקדים /
 עתה יודיע חסכון כלס בכלל / וכ"ב
 הראש"ע / ויהיה לפ"ו פסוק מ"ה מאמר
 לבדו ומלות מכן עשרים פנה ונ"ו הן נשוא
 המאמר / ויתכן שהייתה כמו מאמר מוסגר לכן הועמדו בסופן בטעם מפסיק יותר
 מבתחלתן כדינותמיד / ובעבור שהפסיק הענין / טבלומר שנית ויהיוכל הפקדים
 ונ"ו / ואין בזה א"כ כל"א מאמר אחד וכן מתורגם כל"א : שש מאור ארף /
 ובמנין הראשון כאשר צום על נולאכת המשכן היו"כ כמספר הזה / וכפ"י כתשא הוקשה
 לרש"י אך אפשר ששני המנינים כרחוק זמן ו' חדשים להיות מספרם שזה / וכבאור שזות
 (ל"ח כ"ו) יש יסוד נכון על קושינו יע"ש : (מו) לא התפקדו / מורכב מכנין
 הפעל והתפעל * והנה הרכב המחדר ספר יין לבנון נתן טעם ראוי להרכבת הכנינים ע"ש *
 ויתכן לומר לפי שכל שבט ושבת מנה את מספר אנשיו / ולפ"ו היה ראוי שיאמר בכנין
 התפעל לבד / התפקדו בחיר"ה הכנין / ואולם היינו יכולים לומר שנשטו להתפקד
 ולא עשו כאשר נשטו / לכן הרכיב עליו כנין הפעל לומר שלא נשטוועל כן / וכמהרהבה
 הזאת כאומר כל"א (וינד ניכט פראנלאסט ווירדן / זיך צו מוסטרן) : (ג) ואהה
 הפקד את הלוים / עתה יבאר הסבה על שזוה שלא למנות את הלוים בתוך בני ישראל
 כי הם לא יהיו בכלל אנשי הצבא / אבל עבודתם תהי' במשכן וכל אשר לו : הפקד / הארחת

שרט

תקון סופרים

וכל אוריינותא נבישא דכתיבי : (מה) פקודי /
 מלא וא"ו / וכל לינא דפקודי / ופקודי /
 מלא וא"ו : (ג) הערת / חסר וא"ו :
 ישרההו

תרגום אשכנזי

במדבר א

במספר שמרת מִבֵּן עֶשְׂרִים
שָׁנָה וּמַעֲלָה כָּל יֶזְעָא צָבָא :
(לו) פְּקֻדֵּיהֶם לְמִשְׁרָה בְּנִימָן
חֲמִשָּׁה וּשְׁדָשִׁים אֶלֶף וָאַרְבַּע
מֵאוֹת :

(לח) לבני דן תולדהם
למשפחתם לבית אברהם
במספר שמת מִפֶּן עשרים
שנה ומעלה כל יצא צבא :
(לט) פקדיהם למטה דן
שנים וששים אֶלֶף ושבע
מאות :

(מ) לִבְנֵי אִשְׁרֵי תוֹלְדֹתָם
לְמַשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבוֹתָם
בְּמִסְפַּר שִׁמְרַת מִבֵּן עֶשְׂרִים
שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל יֶזְעָא :
(מא) פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה אֲשֶׁר
אֶחָד וְאַרְבָּעִים אֲדָרָךְ וְחֲמִשָּׁה
מֵאוֹת : פ

(מב) בני נפתלי תולדותם
למשפחתם לבית אבתם
במספר שמות מן עשרים
שנה ומעלה כל יצא צבא :
לשה וחמשים אלה וארבע
פ

(מד) אֵלֶּה הַפְּקָדִים אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְנִשְׂיָאֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר אִישׁ אִישׁ־אֶחָד לְבֵית־אֲבֹתָיו הָיוּ :

מיט אנצייג דר נאמאן / פלא
צוואנציג יאהרן אן אונד דאריבער /
וואש דינשט טוהן קאן :
(לו) דיא גמוסטערן פאם שטאממי
בנימן : פינף אונד דרייסיג טויזנד /
פיר הונדערט :

(לח) פֿאַר דען נאַכקאַממערן, נאך
אײַהערן ערקלעבטן : גשר-עלטרן
אונד פֿאַמיליען : מיט אנצײג
דר נאָמן, פֿאַן צוואַנצײג יאָהרן אָן
אונד דאָריבער, וואָש דינשט טוהן
קאָן : (לט) דײַע גמוסטערן פֿאַס
שטאַממ'ער : צווייט אונד זעלסט
שטײַער, זײַבן הונדערט :

(מ) פֿאַן דען גאַלעקאַמפּן אַזער ,
גאַנץ אַהערר הערקונדט , גשלעכטערן
אונד פֿאַמיליען : מיט אַנצייג דר
אַנאָמ , פֿאַן צוואַנציג יאהרן אַז אונד
דראַריכר , וואַש דינשט טוהן קאַן :
(מא) דיאָ גומסטערן פֿאַם שטאַממי
אַזער : איין אונד פֿירציג טויזנד ,
פֿינף הונדערט :

(מב) פֿאַן דען נאַלקאממן נֶפְתְּלִי,
גאַנץ איהרר הערקונפֿט, גשלעכטערן
אונד פֿאַמלען, מיט אנצייג דר
נאכמן, פֿאַן צוואנציג יאהר אן אונד
דראריב, וואס דיגישט טוהן קאן:
(מג) דיא גמוסטרטן פֿאַש שטאכמי
נֶפְתְּלִי, דרייַג אונד פֿונפֿציג
טויזונד, פֿיר הונדערט:

(מד) דיזש זינד דיא מוסטרונגן /
דיא משה אונד אהרן געבשט דען
צוועלף פירשטן ישראלש , פֿאַן
יעדער פֿאַמיליע איינס , פֿאַרנאָמם :

תקון סופרים

(מכ) בבי כחמל, לית בעציו ושאר לבני דבניס הו ליב וכתבא הו ליב, ושאר הו ליבון, מחור, וביב
 לי טוניה בפסיקא שלן: ח'ס: (מר) הפקדים, חסר ו' ומלא וי"ד, וכל לשנא באורייתא דכותיש:
 דכשיאר, מלא וי"ד כתיב דן מן וי"ד בתראא דקוס חסר, וכל נשיא באורייתא דכותיש: שנים, מלא וי"ד
 וכל

ד תרגום אלכננד

(כז) דיא גמוסטערטן פֿאם שטאממ
יהודה : פֿיר אונד זיבנציג טויזנד
זעכס הונדערט :

(כח) פֿאן דען נאָקאממו ישישכר
נאך איהרר הערקונפֿט / גשלעכטן
אונד פֿאמיליען : מיט אנצייג דר
נאמן , פֿאן צוואנציג יאהרן און
אונד דאריבער / וואש דינשט טוהן
קאן : (כט) דיא גמוסטערטן פֿאם
שטאממו ישישכר : פֿיר אונד
פֿונפֿציג טויזנד , פֿיר הונדערט :

(ל) פֿאן דען נאָקאממו זבולן
נאך איהרר הערקונפֿט / גשלעכטן
אונד פֿאמיליען : מיט אנצייג דר
נאמן , פֿאן צוואנציג יאהרן און
דאריבער / וואש דינשט טוהן קאן :
(לא) דיא גמוסטערטן פֿאם שטאממו
זבולן : זיבן אונד פֿונפֿציג טויזנד /
פֿיר הונדערט :

(לב) פֿאן דען נאָקאממו יוסף , פֿאן
דען קינדן אפרים / נאך איהרר
הערקונפֿט / גשלעכטן אונד
פֿאמיליען : מיט אנצייג דר נאמן ,
פֿאן צוואנציג יאהרן און אונד
דאריבער / וואש דינשט טוהן קאן :
(לג) דיא גמוסטערטן פֿאם שטאממו
אפרים : פֿירציג טויזנד פֿינף

הונדערט : (לד) פֿאן דען נאָקאממו
מנשה / נאך איהרר הערקונפֿט /
גשלעכטן אונד פֿאמיליען : מיט
אנצייג דר נאמן , פֿאן צוואנציג
יאהרן און אונד דאריבער / וואש
דינשט טוהן קאן :

(לה) דיא גמוסטערטן פֿאם שטאממו
מנשה : צווייג אונד דרייסיג טויזנד /
צווייג הונדערט :

(לו) פֿאן דען נאָקאממו בנימין
נאך איהרר הערקונפֿט / גשלעכטן
אונד פֿאמיליען :

במדבר א

(כו) פֿקדיהם למטה יהודה
ארבעה ושבעים אלף וּשְׁשׁ
מאות :

(כז) לבני ישישכר תולדתם
למשפחתם לבית אבתם
במספר שמות מִן עשרים
שנה ומעלה כל יצא צבא :

(כט) פֿקדיהם למטה ישישכר
ארבעה וחמשים אלף וארבע
מאות :

(ל) לבני זבולן תולדתם
למשפחתם לבית אבתם
במספר שמות מִן עשרים
שנה ומעלה כל יצא צבא :

(לא) פֿקדיהם למטה זבולן
שבעה וחמשים אלף וארבע
מאות :

(לב) לבני יוסף אפרים
תולדתם למשפחתם לבית
אבתם במספר שמות מִן
עשרים שנה ומעלה כל יצא
צבא :

(לג) פֿקדיהם למטה
אפרים ארבעים אלף וחמש
מאות :

(לד) לבני מנשה תולדתם
למשפחתם לבית אבתם
במספר שמות מִן עשרים
צבא : (לה) פֿקדיהם למטה מנשה ושלושים
אלף ומאתים :

(לו) לבני בנימין תולדתם למשפחתם לבית אבתם
במספר

תרגום אישכנזי

במדבר א

(כא) פְּקֻדֵיהֶם לַמִּטָּה רְאוּבֵן
שִׁיעָה וָאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמִשָּׁה
מֵאוֹת :

(כב) לִבְנֵי שְׁמִעֹן תּוֹלְדֹתָם
לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם
פְּקֻדֵי בְמִסְפָּר שְׁמוֹת לְגִדְהֶם
כְּדֹזָכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
וְמַעְלָה כָּל יֵצֵא צָבָא :

(כג) פְּקֻדֵיהֶם לַמִּטָּה שְׁמִעֹן
תִּשְׁעָה וָחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ
מֵאוֹת :

(כד) לִבְנֵי גַד תּוֹלְדֹתָם
לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם
בְּמִסְפָּר שְׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים
שָׁנָה וְמַעְלָה כָּל יֵצֵא צָבָא :
(כה) פְּקֻדֵיהֶם לַמִּטָּה גַד
חֲמִשָּׁה וָאַרְבָּעִים אֶלֶף וּשְׁשֵׁי
מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים :

(כו) לִבְנֵי יְהוּדָה תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפָּר
שְׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְמַעְלָה כָּל יֵצֵא צָבָא :
פְּקֻדֵיהֶם

באור

תקון סופרים

נעשר / ובשבעין וְלִי כְּתִיב אֶחָדָם בַּעֲקֹב וְאִשִּׁישׁ
יִשְׂרָאֵל / גַּל חֲבָאָל לִי כְּשֶׁאֵל שִׁעוֹן כְּדֹד רְאוּבֵן גַּד
וַחֲמִשָּׁה / וְעֵינֵי לִקְחֵן אֵלֶּל בְּיוֹסֵפֶד שְׁמוֹת דְּחִנְסָה :
(כא) פְּקֻדֵיהֶם / חֲסִד וְאִ' וְחִלָּה יוֹד' / וְכָל לִישָׁנָה
דְּפֻקְדֵיהֶם בְּאֻרִּימָא דְּכֹתִיב : מֵאוֹת / חִלָּה וְאִ' /
פְּקֻדֵי / חֲסִד וְאִ' וְחִלָּה יוֹד' / וְכָל לִישָׁנָה בְּאֻרִּימָא
דְּכֹתִיב / וְלִ' חִ' / חִ' כִּשְׁתִּיבָה שִׁעוֹן שְׁנֵי אֲדָר בִּי
פְקֻדֵי / מִלְחָה שְׁבִי עֵמִידִין לִכְכֵּד מִשְׁבֹּט /
שְׁבִי חֲסִדִין בְּחֻמַּת הַפְּקֻדִים שְׁלִים וְשִׁבְעָה אֶלֶף וְחִלָּה
כְּסִימָא חִ' עֻבְיָה וְחֻסְרוֹת : לְהַלְבִּילָתָם /
וְלִ' חִ' / כִּסִּים לֹא נִשְׁתַּיִן לִחִ' שְׁנִייה דְּלֹאֲנִלְתָם
מִכָּל לִמְדִי' שְׁבִימָה כְּחוֹ שְׁנִייה הַחֲמִישִׁי / וְנִעְלָ
וְשִׁלֵּשׁ / חֲסִד וְאִ' / וְכָל דְּכֹתִיב בְּאֻרִּימָא
הַגִּימָלָה גִּמָּה / אִ' חִ' וְחִ' :

מב כני

(כא) דִּיא גְמוּסְטְרִטֵן פֶּאָם שְׁטאַמְמִי
רְאוּבֵן : זְעֵכְס אֹונֶר פִּירְצִיג טוֹיֹונֶר /
פֶּאָנֶף הֹונֶדְרִט :

(כב) פֶּאָן דֶּען נאַפֿקאַמֶמן שְׁמֵעוֹן /
נאַך אִיהֶרֶר הֶערקֹונפֿט / גְּשְׁלֶעכְטֶרן
אֹונֶר פֶּאָמִילִיעֹון : דִּיא גְמוּסְטְרִטֵן
מִיט אַנְצִיגִי דֶר נאַמֶן / הוּיפֿט פִּיר
הוּיפֿט / אַללֶש מֶענְלִיכִי / פֶּאָן
צוואַנְצִיג יאַהֶרן אָן אֹונֶר דאַרִיבֶר /
וואַש דִינֶשט טוהֶן קאַן :

(כג) דִּיא גְמוּסְטְרִטֵן פֶּאָם שְׁטאַמְמִי
שְׁמֵעוֹן : גִּיין אֹונֶר פֿונֶפֿציג טוֹיֹונֶר /
דִּרִיא הֹונֶדְרִט :

(כד) פֶּאָן דֶּען נאַפֿקאַמֶמן גַּד /
נאַך אִיהֶרֶר הֶערקֹונפֿט / גְּשְׁלֶעכְטֶרן
אֹונֶר פֶּאָמִילִיעֹון מִיט אַנְצִיגִי דֶר
נאַמֶן / פֶּאָן צוואַנְצִיג יאַהֶרן אָן
אֹונֶר דאַרִיבֶר / וואַש דִינֶשט טוהֶן
קאַן : (כה) דִּיא גְמוּסְטְרִטֵן פֶּאָם
שְׁטאַמְמִי גַּד : פִּינֶף אֹונֶר פִּירְצִיג
טוֹיֹונֶר / זְעֵכְס הֹונֶדְרִט אֹונֶר
פֿונֶפֿציג : (כו) פֶּאָן דֶּען נאַפֿקאַמֶמן
יְהוּדָה / נאַך אִיהֶרֶר הֶערקֹונפֿט /
גְּשְׁלֶעכְטֶרן אֹונֶר פֶּאָמִילִיעֹון :
מִיט אַנְצִיגִי דֶר נאַמֶן / פֶּאָן
צוואַנְצִיג יאַהֶרן אָן אֹונֶר דאַרִיבֶר /
וואַש דִינֶשט טוהֶן קאַן :

זֹאֵת הִיא לְהַמְשֵׁךְ הַמֵּאוֹמֶר וּמִזְכּוֹר הַקּוֹדֶשׁ עִם
הַכֹּמֶשׁ וְעֵכֶתִּיב כֹּאשֶׁר לֹאִהֵשׁ כֵּן פְּקֻדָּם /
וְכֵן מִתּוֹרַס כָּל־אִל / וְלֹא אִמֵּר וַיִּשְׁקֹודֹס לְפִי
שֶׁכֶּעַל מִשֶּׁה לְכַד שֶׁהוּא הַעֲקֵר : (כא)
פְּקֻדֵיהֶם / כְּנוֹי הַרְבִּים שֶׁ עַל פֶּרְטֵי הַשֶּׁכֶּט
וְלִהְיוֹן אֵלֶּל כְּנִישְׁמֵעוֹן אִמֵּר וּפְקֻדֵי בְּכִנּוּי
הַיּוֹדֵעַ עַל הַשֶּׁכֶּט כֻּלָּל וְיִמְכּוֹן אֶחָד :
מֵה וִירְיוֹ

אִ'ת הַרְבֵּה דְּבִרִים עַל זֶה וְאִין לִי בִּסֵּם חֶזֶן : (כב)
חֶסֶר : (כד) לִבְנֵי גַד /

ג תרגום אשכנזי

אם ערשטן טאג / דעש צווייטן
מאנאטש / צוואממן קאממן /
דש זיא ויך אנגעבן / נאך איהרן
גשלעצטן אונד קאמיליען : מיט
אנצייג איהרן גאמן / פאן צוואנציג
יאהרן אן אונד דאריבער / הויפט
פֿיר הויפט :
(יט) זא וויא דר עוויג דעם משה
בפאהלן האטטי : אלזא מוסטשי
ער זיא אץ דר וויסטי סיני :
(ב) דא ווארן דיא נאכקאממן
וואובן / דעש ערשטגבאריהן
ישראלש / נאך איהרן הערקונפט /
גשלעצטן אונד קאמיליען : מיט
אנצייג דר גאמן / דהויפט פֿיר
הויפט / אללש מענדיג /
פֿאן צוואנציג יאהרן אן אונד
דאריבער / וואש דיגשט טורן קאן :

באור

באחר לחדש / יזכיר זריות מערע'ה
במנות השכי ביום הדבור לקח את הנשיא'
והקבלת העד' והתחיל לעמוד אתם / אבל
לא נשלם המנין ביום אחד ולכן חזר ואמר
ויפקדם במדבר סיני / להודיע שהי' המנין
במקום ההוא לא ביום ההוא * (הרמב"ן) :
ויהילדו / הביאו ספרי ימוסיה ועדי חזקת
לדתם להתימם על השט * (רש"י) / וכן
ת"א ויכ"ע אתימוסו / ואין הכונה שהי'
צריכין להביא שטר ועדים על זה כמו שהבין
הרמב"ן ז"ל מלשון רש"י והשת' עליו / אלא
שכל אחד חקר לדעת ימוסו אס"ע ספר
אז ע"עדים ורדיוס / וזה ענין ההתפעל /
ויתילדו / נתנו לכ לדעת תולדות /
וצריך לדעת שבעתיד מכנין נפעל וכל בנין
התפעל מנוצה וזי שתנה לצעמים פ"א הפעל
יור"ד לוי' וכמו בהקד' לו / מאה שנה יצד /
וזה התנוד את עונס / ועם ישראל יתבכ /
ופעמים תשאר היור' / כמורה יצד /
מעמי הארץ מותהדים וכן ויתילדו :
(יט) ויפקדם / היור' המהפכת כמלה
הזאת

במדבר א

באחר לחדש השני ויתילדו
ערמשפחתם לבית אבתם
במספר שמות מן עשרים
שנה ומעלה לגלגלתם :
(יט) באשיר צוה יהוה
את משה ויפקדם במדבר
סיני : (שני) ס (ב) ויהיו
בני ישראל בכר ישראל
תולדתם למשפחתם לבית
אבתם במספר שמות
לגלגלתם פדזכר מן עשרים
שנה ומעלה כל יא צבא :
פקדיהם

תקון סופרים

ויתילדו / אין מאיר (כ"ט חג) בור' ראשונה /
וכן הביא ד"א / ומסיים ז"ל / וכן ראוי ע"פ פיה יתקן
שם אשין גע'י' הכתוב וס' אלל בטעם חלך / וכתוב
מאכלו לך ס'ט עש"ן העפל דבה אשך לא כדת להקל
ונסח"א פ"א סטעל / וכן הדעה מחלל (שפניה ל"ד) /
ונסח"א שר' ילך כתב / היור' מעמדת נגעיא / וכן
הוא לנן אשך / מ"ט : משפחתם / חסר וא"ו :
אבתם / חסר וא"ו : שמות / מלא וא"ו :
לבבלתם / חסר וא"ו / ביח"ל שנייה דנוסבבולס /
לגלגלתם דלכני שמעון למד' שלישית בלא שוא / והמדיס
מקרא גדול סינה צורת למד' ו' / עשאה כמנינה
ותחד ראש / וכתב שגל' / טעה בסיכוס
מנינה / גם לא על השלישית כאמר רק על סינה
והאריך בזה ע"ש / וסוף דבריו שנינוסלמים ובהל'י
נבש"ס אין זכר מזה / רק באחד מחסוביהם מלא כתוב
בגיון כך כמורה לגלגלתם לאמיתא / מנינה מכל למד'
ע"כ / והקדמער ליתריתא מכלל דשערבאי פלגי
וסכרי שלח"ד וז' כחשט כל המדין' היא ולא נשנית
כל' / והיונו שלא כוכר ענין זה בכל שאר ס"ס משום
דקיימאל' כמעבראי עכ"ל / והביקשין / א"ת /
ואף על כן שז' המד' היא שנייה בתיבה / אין לחוש למד'
בדאשורה של לגלגלתם / כי משושת היא ואינה מעיקר
התיבה וכו' ע"ש : (יט) ויפקדם / בחזות של
מ"ט / ובחזות ר"א פערטמאל געמנט בוא"ו / אמנס לא
ידעתי מובוא / (פ) בכר / חסר וא"ו : תולדתם /
מלא וא"ו קדים למד' והבך וא"ו בתר דל"ת / אין בתיל'
מאיר ב"ס וכן כלס / מ"ט : למשפחתם / חסר
וא"ו : אבתם / חסר וא"ו : שמות / ו"ל מ"ט / כל
דשניס חסר בר מן' / ראובן שמעון גר מנסה רש"ס
סיון / וכן כתב' טוביהו בנסיקאא שלוד' במסכר
שמות מלאים / ראובן גר שמעון מנסה / מ"ט שחלוק מנתל א"י / ונעלנו נחלמס בעבר היידן ונמלא
נעשן

תרגום אשכנזי

במדבר א

עֵינָן : (טו) אֶלֶּה קְרִיאֵי הָעֵדָה
נְשִׂאֵי מִפְּנוֹת אֲבוֹתָם רֹאשֵׁי
אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם : (יז) וַיִּקַּח
מֹשֶׁה וַאֲהֲרֹן אֶת הָאֲנָשִׁים
הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נָקְבוּ בְּשֵׁמוֹת :
(יח) וְאֵת כָּל־הָעֵדָה הִקְהִילָהּ

זאהן עינן : (טו) דיזש וינר דיא
פֿרארדנשן דר גמייני / דיא פֿירשטן
איהרר פֿעטרליכֿן שטעממי : ויז
ווארן דיא הויפטן דר גאנצאן :
(יז) משה אונר אהרן גאמן אלזא
דיא מענער : דיא מיט גאמן היר
בנענט וואררן / צו הירפֿי :
(יח) ליסן דיא גאנצי גמייני /

באחד

באור

תקון סופרים

עינן / מלא יו"ד / וכל אורייתא דכתיב / וכל שוש
אמרא דכתיב : (טו) קריאי / ו'ל'ל' / קרואי
קרי / והכתיב קריאי ביו"ד / וכן כתב החזקוני / והכי
נדרש בפיקחא מ'ל' עוביבו / מלמד שביכולת נתיקים
והם היו בנתינת עשרת הדברות / שהרי בויקא קרית חסר
יו"ד על שמו רשעים / וכן הוא במסרה דמלא מערכת
אות הא"ף בלא ביותא מן ג' בחד לישן ולית דכתיב
חד באורייתא חד בנתיבא / חד בכתיב / לא כנעל
הטורים שכתב וא' קטועא / וכן כתב הכמה' ו'ל' שאר
עיה קראי חונד דקרת חסריו"ד כתיב / אלה קריאי
העדה דבמדבר מלא יו"ד כתיב בר מן יו"ד במרא דסוף
תיבותא וקרי וא' / כתיב קריאי / וקרי קרואי /
קרואי העדה דפנתא מלא וא' / וקרי יו"ד חרואי כתיב /
קריאי ק' / ע"כ / ועיין עוד מ"ש ביו"ד פ' קרית ונכרת
פנתא : לשיאי / מלא יו"ד בר מן יו"ד במרא דסוף
תיבותא / וכל שאר באורייתא דכתיב : משוח / מלא
וא' / וכל שינא בנתיבא דכתיב מלא / בר מן ג'
חסדים / וס' הם נשיאי חמשת הס העמדים / בכל כ"א
(ו' ב') / וינת משא את חמשת / בכל קרת (י"ז כ"ב) /
וינא חשה את כל חמשת (שס כ"ל) : אבותא / ב' לחור
מלאים וא' באורייתא / וס' אלה קריאי העדה נשיאי
משוח אבותא / כאן / ואת שס אבהן פכתא וכו' / לראש
בית אבותא / בפ' קרת (י"ז יח) / וכל שאר אשכנזי
אבתא חסר וא' כתיב / כמ"ה : ראשי / מלא אלף
כתיב / וכל אורייתא דכתיב : אלפי / יו"ד סוף
תיבותא / וכל אלפי באורייתא דכתיב : (יז)
בשמות / ו'ל'ל' / מחלוקת גדול ועצום דליתו בין
גדולים החכמים והפסרים משנים קדמוניות אס' בשמות

(וכ"ל מוסקור) : (טו) אלה קריאי
העדה / הנקראים לכל דבר חשיבות
שבעה / כאשר אמר נשיאי משוח אבותא :
(רש"י ורמב"ע) : ראשי אלפי ישראל /
כי היו בכל שבע כמה שרי אלפים והנשיאי ה'
ראש לכל אלפי שבטא : (יז) אשר נקבו /
ומצינן נקבה שחר / לשון פרישה / ולפי
שגזירות חפ"ן העבר בכנין ופעל הוא
על תמונה אחת וכן / יטעה המושב שהנו"ן
במלת נקבו וזו השרש ודגש הקו"ף לסימן
בנין פעל / ושם הפעל על משה ואהרן שהם
הפעולים / לכן הוסיף רש"י לכאור אשר נקבו
(לו כאן) בשמות ר"ל שהדבור הוא
מהנפעלים כיהנו"ן לסימן הנפעל והדגש
לחסרון נו"ן השרש / ויקח משה ואהרן /
כשיקדים הפעל לפועל או אינו שומר לא את
המין ולא את המספר / וכן אשר פקד משה
ואהרן ונשיאי (להלן מ"ד) / כי ה' ראוי
ויקמו / אשר פקדו : (יח) הקהילו
באחד

חסר וא' מלא / אית נוסחי דכתיב כהו נקבו בשמת חסר / וכן דרש ר' עובדיה בר אליעזר בפיקחא שלו / אבר
נקבו בשמת כתיב חסר וא' / מלמד שכל הנתיקים כל זמן שגדולה מתקופת עליהם הם חסידים את עמם / ולזו
גובה דעת בעל שון שזון שכן מלא בספר הכנולי ובספר שתי אריות / ואמתיקעו מנו חסרה דלמחר שמות ט'
מלאים בתורה ולא חשיב בדיבור נקבו בשמות / דלמחר חסר הוא / ובמקנת חסר דין מלא ו'ל' כתיב חסר
עליה לית מלא / והכתיב ו'ל' כתיב בדבר ולא הכריע / דחסרה דלמחר / חסייקא לסגורא קמייא / ונכל
א"ת נתיב בדבר והכריע דמלא וא' הוא / מחכה טעמי / חדא שכן מלא כדור ס' ס' ומעט בכלם וכן בגלגל
ואתקחון / ותו דלא שכת מרתי מסרלא דחסייקא להאי סגורא / חדא אמרה פכי כדיל / בשמות ב' בתורה /
א' מלא וא' חסר / נקבו בשמות מלא / ויקרא בשמת סוף משוח / חסר / ע"כ / וחדא אמרה פכי / ויקראון
בשמת / ג' חסרים בלישאי / כמתי אשכ קרא / ובשמת פקדון / ודין / ע"כ / ואלו נקבו בשמות לא חשיב /
אלמלא מלא הוא / ואף על גב דכתב הכתיב בסוף דכתיב דלמחר קמתיא חסייקא לנתיב דכתיב חסר / חסייקא חסר
בשמות קריא / דהרמ"ה גוטיב כתב נחמיה דלמחר שמות ט' מלאים בתורה ולא חשיב בדיבור נקבו
בשמות / הדיא שמות בירכא קא חשיב / בשמות קא לא חשיב / אשתכח חמלא להני נוסחי דלא שינא דשמות
דש"ן דידה ביו"ד חסר וא' כתיב / בר מן עשרה / ט' מנהון שמות וא' בשמות / עכ"ל / וכל לא
חסייקא ולא חסר / וכ"מ א"כ שהעידו חכמי בוגרם / ונס בעל שון שזון על כתיב ו'ל' שכן עשה מעשה וכתב
בפסוק מלא / וכן דגש פאמירי"ל : (יח) הקהילו / מלא יו"ד /

ויחלדון

תרגום אשכנזי ב

במדבר א

- (ז) ליהודיה נחשון בן-עמינדב : **לְיִשְׁשָׁכָר נַחֲשֹׁן בֶּן־עֲמִינדָב :**
 זאהו עמינדב : **(ח) לְיִשְׁשָׁכָר נַחֲשֹׁן בֶּן־**
 (ח) פֶּאֶס שְׁטֹאמִי יִשְׁשָׁכָר נַחֲשֹׁן : **צוּעָר : (ט) לְזַבּוּלָן אֱלִיאָב**
 זאהו צוער : **(י) לְבִנְיָמִן יוֹסֵף**
 (ט) פֶּאֶס שְׁטֹאמִי זַבּוּלָן אֱלִיאָב : **בֶּן־חֶלֶן :**
 זאהו חלן : **(י) פֶּאֶס דָּעֵן קִינֹרָן יוֹסֵפֶשׁ , פֶּאֶס**
 (י) פֶּאֶס אֱלִישִׁמֶע זַאָהוּ עֲמִיחֹד : **לְאֶפְרַיִם אֱלִישִׁמֶע בֶּן־**
 פֶּאֶס מַנְשֶׁה גַמְלִיאֵל בֶּן־ : **עֲמִיחֹד לְמַנְשֶׁה גַמְלִיאֵל בֶּן־**
 (יא) פֶּאֶס שְׁטֹאמִי בִנְיָמִן אֶבְיָהוּ : **פֶּדַחְצוּר : (יא) לְבִנְיָמִן**
 זאהו גרעוני : **אֶבְיָהוּ בֶּן־גִּדְעָנִי : (יב) לְרָן**
 (יב) פֶּאֶס יִשְׁטֹאמִי דֵן אֲחִיעֹזֶר : **אֲחִיעֹזֶר בֶּן־עֲמִישֹׁדִי : (יג)**
 זאהו עמישדי : **דָּאָשֶׁר פִּגְעִיאֵל בֶּן־עֶכְרָן :**
 (יג) פֶּאֶס שְׁטֹאמִי אֲשֹׁר פִּגְעִיאֵל : **דָּאָשֶׁר פִּגְעִיאֵל בֶּן־עֶכְרָן :**
 זאהו עכרן : **(יד) פֶּאֶס שְׁטֹאמִי גֹד אֱלִיסָף**
 (יד) פֶּאֶס שְׁטֹאמִי גֹד אֱלִיסָף : **זַאָהוּ דְעוּאֵל :**
 זאהו דעואל : **(טו) פֶּאֶס שְׁטֹאמִי נַחֲתָלִי אֲחִירַע**
 (טו) פֶּאֶס שְׁטֹאמִי נַחֲתָלִי אֲחִירַע : **לְנַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־**
 עֵינָן

באור

תקן סופרים

מערכת העם ומספרו ותקן לאתו וכוואל
 וכל"א

(ז) ליהודה / מלא וואו / וכל אורייתא דכותים
 חל : כחשון / מלא וואו / וכל כחשון באורייתא
 דכותים חל : עמינדב / חל מלה כתיב / וכל וואו
 וכל אורייתא דכותים : (ח) לישישכר / וואו חל
 כל וואו / כל אורייתא תרין שינוי כתיב / חד קרי כחשון וחד לא קרי / בכת"א ו' / עיין (בכאשית
 ל"א) : צוער / מלא וואו / וכל אורייתא דכותים : (ט) לזבולן / ו' לא כתיב חסר וואו קדמא
 ומלא וואו בכת"א / ו' ובדני אלהים אתי / ומקרא שינוי וכל / כל וואו (ל' כ') / בני לאה בבוריעק /
 ויששכר וזבולן / כל וואו (ל' כ') / ובני וזבולן סדר וואו / כל וואו (מ"ו י"ד) / ושאר כתיב מלא וואו
 קדמא חסר וואו תרין / ו' חל / ס' לזבולן וכל עיקר / ע' / ומסורת דל' וואו ככתב
 דכותים וזבולן / ובכ"א חל (ל' כ') / וזה אינו מהשגל : אליאב / מלא וואו / וכל אורייתא דכותים : חלן /
 חסר דחש / וכל אורייתא דכותים / ומקרי עליהו כל בבני חסר / וכל מחוץ (כ' חלן שדאס מחוץ) / מלא
 וואו : (י) לבני יוסף / לאפרים / קדמא לבני יוסף לאפרים / תניינא דדני גינינא (לחן סקוק ל"ב) /
 לבני יוסף לבני אפרים וחד פסוק סימן לזכרון לכתביו לבני רחביה (ר"א א' כ"ד) : אלישמע / חל מלה כתיב / ומלא
 וואו / וכל אורייתא דכותים : עמיחוד / חל מלה כתיב / ומלא דחל / חל וואו / וכל עמיחוד באורייתא
 דכותים : במליאל / חל מלה כתיב ומלא וואו / סדרה צוור / ו' חל / רזאית חילוק בספרים
 אס היא חל מלה אורייתא / ובידענא דמליאל פ"ק איתא בחדא אלוגאטא שזין כחלן / עמיחוד / עמיחוד
 צוריאל / צורשי / במליאל / סדור / סדאל / ע"כ / ובמסכת כ"ל כלס חל קריא וחדא פתיב / גס בעל ערנות
 הבוסס כל"א חסר פדחוד עס כמות הדברים דבוק מחל / אח"כ כדאית הרמ"ז ו' סגל פדחוד כדאית דיקי חל
 חלן כיון שחל נגד הכו : (יא) לבנימין / חסר וואו / עיין בת"א פ"א וואו (ל' א') : אבירן / מלא וואו /
 ואשכחן חסר נוסחא כתיב ביה / פדחוד כתיב חלן / ע"כ / היולא לנו מה חל הסוכר למעלה אס נכתב בתרין
 חילין והיולא נוסחא פ"א חקתא אין צריך לזכור אחת / כיון דבס' ל' יס' עליון לסתין / אחסן גודא צריך
 חקון כיון שחל נגד הכו : (יא) לבנימין / חסר וואו / עיין בת"א פ"א וואו (ל' א') : אבירן / מלא וואו /
 וכל אורייתא דכותים חל : בדעבי / א' לחוד באורייתא מלא וואו / וסימן ועל נכא חסר בני בנימין אבירן
 גרעוני / דקשע / כל כחלן (ל' כ') / וכל אכר אורייתא חסר וואו : (יב) אחיעזר / חל מלה כתיב
 ומלא וואו / וכל אורייתא דכותים : עמישדי / חל מלה כתיב / ומלא וואו / וכל אורייתא דכותים : (יג)
 פגעיאל / חל מלה כתיב ומלא וואו / וכל אורייתא דכותים : (יד) אליסף / בחוש קדמין כ"ל כתיב אליסף
 בל"א חל וואו ונכבס בל"א חל וואו אליסף / ובכ"א חל וואו חל / ע"כ / ובכל כדריש חלן כחוש אליסף
 בל"א חל / ולא שערנו חילינו שום חלן בדבר / חל : חל / וכל אורייתא דכותים חל / וכל
 חלית הכנשים דכותים ל"א חל חל / חל / דנל"א חל / במדבר / ואסיר עליה לית כותי כנשים כדריש / וסימן
 נכא חל נגד א' חלן כן רזאל (לחן ב' י"ד) / קדמא לית / תהלא ריש / וק' ל' :
 (טו) אחירע / מלא וואו / וכל אורייתא דכותים חל

עין

I

2

ב

א

תרגום אשכנזי

במדבר א

זָכַר לְגִלְגָּלְתָּם : (ג) טָבָן
עֲשִׂים שָׁנָה וּמַעֲלָה כִּי־
יֵצֵא צֶבֶא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ
אֹתָם לְצִבְאָתָם אֹתָהּ וְאֶהְרֹן :
(ד) וְאַתֶּם יְהוֹי אִישׁ אִישׁ
לְמִטָּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית־
אֲבֹתָיו הוּא : (ה) וְאֶל־
שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעֲמְדוּ
אִתְּכֶם לְרֹאשׁוֹן אֶלְיָצוֹר בֶּן־
שִׁירָאוֹר : (ו) לְשִׁמְעוֹן
שְׁלִמְיָאֵל בֶּן־צִוְיָשָׁדִי : (ז)

ליהודה

אללש מענליי, הויפט פֿיר הויפט :
(ג) פֿאַן צוואנציג יאהרן אן אינד
דאריכר, וואש דינשט טוהן קאן
אין ישראל : זארגלש איהר
מוסטן, דוא אונד אהרן, נאך
איהרן העערן :
(ד) פֿאַן יעדס שטאממי זאלר
איין איין מאן אין דיום גשעפטי
בייא שטעהן : איין קאן, דער
דש הויפט זייןר פֿאַמיליע איזט, :
(ה) דיוש זינד דוא נאכאן דר מעגנר,
דיא איין בייאשטעהן זאלרן : פֿאַם
שטאממי ראוכן, ארליצור זארגן
שיראור :
(ו) פֿאַם שטאממי שמעון,
שלמיאל זאחן צורישדי :

באור

תקן סופרים

החטות (ל"ב ל"א) , וחד אשכנזי בלשנא דפליגי ביה
נוסחי , אדר קבוצה דפליגי (לפני פסוק י"ז) , במקצת
נוסחי דידן מלא וז"ל כתיב , ואיש דחבר עליוס מלא ,
ומחבר קדמיא שחבר צדורא דלחור קא חסב , אישכנז
השחא לטי , נוסחי דלשנא דשחא דקדמי שילי דיוס
ניו , חסר ואלו , כתיב דכחן עשרה חשבה , חסרון שמות
ודר בשית , כלחא חסר ואלר , לישנא חסר וליח נוסחי
דכחן דהון אדר , כקני בשחא חסר וחסור , קדמא
מחברא חסר : לבלגלחם , חסר דחבר כתיב ,
וכל לבלגלחם דכותיה : (ג) יצא , חסר ואלו , כתיב
ואל"ף בסוף חסר , וכל יצא גרידא באורייתא דכותיה
חסר דבר ג' חלואי ואלו , וסל' הכה וואס , דואמר ב' אל
משה בשם , בפ' ואלא ח' ט"ו , ויאמר משה הכה
אני וואס מעהר ובעתידא אלה' (שם כ"ה) , כחית
הללח אמי וואס , בפ' ב' אל' ל' , וואס אלה
גרידא באורייתא חסר ואלו : אחת , חסר ואלו :
לצבאחם , חסר ואלו , וכל אורייתא דכותיה חסר :
(ד) יהיו , בוקק קטן , א"ת וואס : אבחר ,
חסר ואלו ומלא ואלו , וכל אבחר לאבחר חסר :
(ה) שמות , מלא ואלו , וכל שמות דקריא שילן
דיוס בשל' דכותיה מלא חסר ג' דכתיב חסרים ומסר
עלי תלח חסרים , עיין פ' תנוס (כ"ח יב') ,
האנשים , מלא ואלו , וכל לישנא דכותיה מלא :
לראובן , מלא ואלו , וכל דאובן באורייתא דכותיה :
אליצור , חסר מלה כתיב ומלא דמלא , מלא ואלו
ומלא ואלו : שריאור , מלא דמלא כתיב , מלא ואלו
ומלא ואלו , וכל אורייתא דכותיה וכלחון , חסר מלה
כתיב : (ו) לשמעון , מלא ואלו , וכל לישנא
באורייתא דכותיה מלא : שלמיאל , חסר ואלו
ומלא ואלו , וכל אורייתא דכותיה וכלחון , חסר מלה
חסר כתיב , אין בלח' דחריק , מ' , אחסר בחומש
ק"א כרעחקאס יא בלח' דמט , צורישדי , חסר מלה כתיב ,
ומלא דמלא מלא ואלו ואלו , וכל אורייתא דכותיה :

ליהודה

מערכת

תרגום אשכנזי א

א (א) אם ערשטן טאג דעם צווייטן מאנאטש / אים צווייטן יאהרי איהרש אויפגעגאנגענע מערים / רעדט דר עוויגי מיט משה / אין דר וויסטי סיני / אים שטפֿטשגעערטי : אונד שפראן : (ב) נעהמט דיא סוממע דר גאנצן גמייני דר קינדן ישראל / אויף / נאך איהרן גשרעכטערן אונד פֿאמיליען : מיט אנצייג דר נאמן /

באור

א (א) במדבר סיני באהל מועד / בעבור שהפסיק במלות השמיטה והיוכל שאמר שה' בהר סיני (כיעל המצוה הזאת הזכירה כיום מתן תורה בכורת ברית את ישראל כלומר והשביעית תשמטנה ונטשתה וגו' / ועי"מ כבאור משפטים פ' תשא) חור ואמר שה' הדבור הזה במדבר סיני באה"מ ככל הדברות אשר הזכיר מתחלת ס' ויקרא וכן יהיו כלם מכאן ואילן באה"מ כי מעת שהוקם המשכן ויקרא אליו השם מאהל מועד לא דבר לו אלא משם (הרמב"ן) וכן כתב הראש"ע / להודיע כי לא עלה משה על הר סיני אחר היות הכבוד באהל מועד / ע"כ * וכן נראה מלשון הפסוק שהדבור ה' תמיד מאה"מ / שאמר ובעת משה אל אה"מ וישימנו את הכול וגו' וידבר אליו (להלן ז' פ"ט) : באחד לחדש השני / לפי שעתה הורגנו להיות כנוגים למסעיהם לא"י שהרי בעשרים לחדש הזה נעלה הענן ויפסעו למסעיהם ומאדבר סיני לבן צוה למנותם בא' לחדש הזה / ושלא ימנו כ"א מצבי עשרים ומעלה הראויים לזאת כבא"ה המלחמה / ואח"כ צוה לסדרם על סדר הדגלים שיהיו לכל שבט ושבט מקום קבוע בכנסו וכחנותו : (ב) שצו / ת"א ויב"ע קבילו וכן תורגם בל"א (אויף נעהמן) : את ראש / מספר הכללי / ומבאר שלא ימונם אחד אחד לדעת מספר הכללי לבד כ"א למשפחות לבית אבותם / ר"ל שכל יתיחס למשפחתו והמשפחות לשבטן ועי"ו ידעו גם מספר הפרטי של כל שבט ושבט / ויתפן שבעבור זה הוצא השם שיקחו אתם את נשיאי השבטים שיהיו כל נשיא

במדבר א

וידבר יהוה אל משה במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים דאמר : (ב) שצו אתה ראש כל עדת בני ישראל למשפחתם לבית אבותם במספר שמות כל

זכר

תקון סופרים

יניה ר' שישן פבויוח / ויחזיל מחלחל שיטה ה' :

א (א) וידבר / קדמא בגלי"א : א"תומ"ס : השני / בדביע / א"תומ"ס : (ב) ראש / מלא א"ף : למשפחתם / חסר וא"ו / וכלאורייתא דכותיב חסר בר מ"א / מלא וא"ו / וסימן ובקודי בני גרסון למשפחתם / בפ' נשא / ר"ל (א) / ומסר עליהן לית בותיה מלא תבונה / ובמסורא אחריתי ודיקא / כל אורייתא חסר / בכ"ח מן א' / ופקודי בני גרסון למשפחתם / ואיתי דחסר עליהן כולחן חסרים בר חן שמה מלאים וסימן ופקודי בני גרסון / בתראה דראובן / יקדמא ובתראה דמשה / וקדמא דשמעון / ובתראה דזבולן / וקדמא דיששכר ודאשר / וכלם כתיבין מלא / ולפום דיקא דכא / מסורא שמיט דכלהו לבד מדבני גרסון ביוסע קאי דאי / באורייתא בתראה דראובן מ"א יאכא הכ' בני ראובן ליכא למשפחתם אלא חד בוייהו בני ראובן בדר ישראל / ואם כן מאי בתראה יאכא דשמיט דאיכא קדמא / אלא לאושמע מיהנה בנביא קאי דאי באורייתא כולהו חסרים בר מדבני גרסון / וכולהו נוספי דיקא דלמי לידן מי הכי דיקא ומסורא קדמא נמי מסייעא להו כדאמרן לעיל / רמ"ה : אבהם / ב' לחוד מלאים וא"ו באורייתא / וסי' אלה קריאי העדה נשיאי מטות אבותם / (לקמן כסוף ט"ו) / ואם את אהרן תכתב וכו' / לראש בית אבותם בפ' קדמ (י"ז י"ח) / וכי שער באורייתא אבותם חסר וא"ו כתיב : שמות / ז'ל רמ"ה / מלא וא"ו כתיב / ומסר עליהן שמיט מלאים וא"ו / וסימן ויקרא אהרם שמות / בפ' בראשית (כ"ב) / ויקרא לבן שמות / דישב יצחק / בפ' תולדות (כ"ז י"ח) / במספר שמות / דשא"א ראש / דחומם פסוקים / כן / במספר שמות / דואל כל בערה בקבילו (לקמן פסוק י"ח) / שמות / דויסיו בני ראובן בכר ישראל (פסוק כ') / שמות / דלכני שמעון / (פסוק כ"ב) / שמות / דלכני גד (פסוק כ"ד) / שמות / דלכני מנשה (פסוק כ"ז) / שמות / דלאלה תחל בארן / בפ' בנחם (כ"ז י"ג) / אכלל דאח אורייתא כל שמות דקרי ש"ן בוייהו חסר וא"ו כתיב / ודכותיה בלישנא שמיט אשר קרא לבן אביו / בפ' מולדות (כ"ז י"ח) / ומסר עליהן לית בותיה בשמיט חסר / ודכותיה בלישנא ובשמיט תפקדו / בפ' נשא (כ"ג) / ודכותיה ויקראו שמות / דלדעי המטות

I

I

A

A

ספר במדבר

משה מנדלסון כתבים עברים

ב, 4-5

ספר נתיבות השלום

בעריכת
ו. ויינברג

תש"ן

הוצאת פרידריך פרומן • גינטר הולצבוך

כל כתבי משה מנדלסון הוצאת היובל

התחלת העריכה
י. אלבוגן, י. גוטמו, א. מיטוֹך
המשך העריכה
א. אלטמן
א. אנגל

בהשתתפות
פ. במברגר, ח. בורודֶינסקי (בר-דין),
ש. רבידוביץ, ב. שטרויס, ל. שטרויס,
ו. ויינברג

כרך י"ח

הוצאת פרידריך פרומן • גינטר הולצבוֹג

כ ל כ ת ב י מ ש ה מ נ ד ל ס ו ן